

Ad Beukering

Geschiedenis

van de familie

Beukering - van den Berg

Deel IX

2025 - 2026

Nijmegen 2026

Dinsdag 7 januari 2025

Sterven is een natuurlijk proces. Het gaat langzaam.
Vanochtend vlak vóór het opstaan had ik *twee* akelige dromen.

Ik zit in een soort jeep. In een modderig bos. Ik wil uit het bos. Ik heb twee mogelijkheden: óf tussen twee bomen door, maar het is krap en er is een kuil achter, het is een no-go, ik kies links een andere weg, maar deze versmalt en ik kom klem te zitten tegen een liggende boom. Ik druk met de auto, de boom verschuift, blijkt ineens een krokodil, die in de modder sliep. Ineens is de bek naar mij toegewend.

Ik ga mee met Heleen naar een oude vriendin. We komen bij de voordeur. Ze staat boven aan de stenen trap. Lange grijze jurk. Oude dame. Langzaam gaat mijn blik omhoog. Een gat in de kleding toont haar verlepte buik. Ik zie verlepte borsten. En ineens het hele bovenlijf, de schedel, aan de kin hangt een kankerklier zo groot als een ei.

Gisteren had ik veel last van duizeligheid. En de pijn aan mijn linkervoet was terug, op totaal onverklaarbare wijze, ik had niet zoals de vorige keer 8 kilometer op gymshoenen gelopen. Wat was er dan gebeurd?

Zondag had ik een ononderbroken reeks van tien kuilwandelingen afgemaakt tot mijn grote tevredenheid, al waren er dagen bij geweest die moeizaam gingen.

Was die reeks dus toch boven mijn krachten geweest?

Moet ik mijn wandelingen inkorten?

Heleen liet gisteren het woord vallen: aftakeling.

We takelen af, allebei.

Ik neem een paar dagen rust. Spaar ook mijn ogen. Ik voel het bloed kloppen in mijn achterhoofd. Mijn nekspieren zijn moe. Van al dat lopen?

Vanmorgen beurde het bezoek aan de audicien me ietwat op. Ik krijg nieuwe oortoestellen, het gehoorverlies van vijf jaar wordt gedeeltelijk goedge maakt. Dat is de belofte. De kosten zijn hoog: minstens 4.600 euro.

Dat kan ons niet schelen.

🐼 🐼 🐼 🐼 🐼 🐼

Dinsdag 14 januari 2025

Oekraïne is uitgeput en de oorlog moe.

Trump is volgende week aan de macht.

Ik ben pessimistisch gestemd. Ik ben bang dat al het oorlogsleed voor niets is

geweest. Trump gaat Zelensky niet helpen. Integendeel: hij laat toe dat Poetin de voorwaarden stelt aan de wapenstilstand. Als Europa het er niet mee eens is, moet Europa zelf in actie komen, en dat kan Europa niet.

De veiligheidsgaranties waar Zelensky om vraagt, kan Europa (het Europese deel van de NAVO) alleen geven, als Trump belooft in geval van oorlog de wapens te leveren. Europa moet ze ondertussen al kopen bij de Amerikanen en tegelijk bouwen aan een eigen wapenindustrie. We hebben vijf jaar de tijd om op eigen benen te staan.

Een dezer dagen stuurde Georges deze kerstkaart:

Dit was de kerstkaart, die Georges en Martijn lieten maken voor hun vriendenkring. Twee vaders die zonder angst zichzelf willen zijn.

🐾 🐾 🐾 🐾 🐾 🐾

Dinsdag 21 januari 2025

Signal-wisseling met Georges, publiekelijk in de Beuken-app:

Georges stuurt op zondag 19 januari om 19.24 u een link door naar een column van Sarah Sluimer, met foto:

<https://www.nrc.nl/nieuws/2025/01/17/halina-reijn-a4879660>

Mira antwoordt om 19.45: Goed verwoord!

Heleen antwoordt de volgende ochtend om 8.11 u:

Bij het doorbladeren van de krant had ik de column van Sarah Sluimer overgeslagen. Nu ben ik blij dat ik hem gelezen heb. Maakt indruk op me.

Ik antwoord om 12.16 u:

Ik weet weinig van Halina Reijn. Ik heb Babygirl niet gezien. Ik zag op tv een bejubelde regisseuse in een glamoureuze trouwjurk en modieus kapsel voor een volle elite-zaal. Ik kreeg een miserabel gevoel. Et tu, Brute. Vroeger haatten wij glamour, de onoprechtheid ervan. We wisten niet dat we jaloers waren. En benepen. Sluimer plaveit voor Reijn een cultstatus. Ze heeft er valide redenen voor. Maar enige nuance: was er niet een woordje op zijn plaats geweest dat haar heldin, die het egalitaire Holland ver ontstegen is, ook wel iets te danken heeft aan mannen als Ivo van Hove? Er is alles voor te zeggen dat we allemaal de wereld eens een tijdje leren bekijken vanuit het vrouwelijk perspectief. Maar er blijven wel twee perspectieven. Beide partijen hebben neiging om te dwepen. Ikzelf ook. Ik blijf ook zeiken met Hofstadter en Dennett en Doorman. Die niemand gelezen heeft, en niemand ook zál lezen. Kortom, over perspectieven: er komen niet alleen 3 Israëlische gijzelaars vrij, oh oh wat zijn we blij, maar ook 90 Palestijnse.

Georges antwoordt om 18.06 u:

Pap, mooi geschreven. Waarom zou je in ieder stuk een nuance moeten vinden of meerdere perspectieven? Vinden we die niet zelf door meerdere artikelen, kranten etc te lezen waarin we dan die perspectieven en nuance kunnen vinden? Ik vind het niet per se kwalijk dat een artikel een onbelicht perspectief aan de orde stelt in een context van de haat die ze de afgelopen jaren over zich heen heeft gekregen van met name mannelijke journalisten

Georges bedoelt: ... een onbelicht perspectief *niet* aan de orde stelt ...

Zijn argumentatie is niet sterk. Maar voor mij is vooral belangrijk dat hij mijn kritische houding niet verdraagt. Hij formuleert voorzichtig, wil geen ruzie. Maar in wezen is er sinds de clash van een jaar geleden niets veranderd in onze verhouding. We hebben allebei nog steeds moeite elkaar te nemen zoals we zijn. Inhoudelijk staan we helemaal niet zover van elkaar af.

Ik antwoord de volgende dag om 11.07 u:

Weer moet ik beginnen met een bekentenis: ik kende Sarah Sluimer niet. Ik wist dus ook niet van de haat die ze over zich heen gekregen heeft en dat dit voor jou een reden temeer is om het voor haar op te nemen. Ik heb een nachtje kunnen slapen en vraag me af waarom ik tóch behoefte heb aan nuance. De column waarover wij het hebben is zeer goed. Fel van toon. Strijdbaar. Uitstekende taalbeheersing. Onderwerp uiterst relevant. Ik ben het helemaal met haar eens en ik snap dat je het artikel graag en met enig duivels plezier aanbeveelt. Waarom ben ik dan toch kritisch en antwoord ik niet gewoon: geweldig! meesterlijk! klasse! ? Vind ik dat saai? Ja. Gemakzuchtig? Ja. Of heb ik veeleer last van de geest van tegenspraak? (Daar zit veel in. In de 50er en 60er jaren van de vorige eeuw - mijn studentenjaren - was die geest in de mode en zeer geprezen en er is ook goeds uit voortgekomen, maar zeker niet alleen maar goeds.) Of heb ik een intuïtie ontwikkeld om op te komen voor de onderliggende partij (Palestijnen) of voor een té negatieve bejegening (mannen)? Ben ik beducht voor een op de loer liggende partijdigheid en de toe-eigening van het Grote Gelijk? Heb ik een rechterlijk gevoel voor rechtvaardigheid en oog voor meerdere standpunten? Of maak ik nu mezelf veel nobeler dan ik ben? Is het veel platter en gun ik jou je enthousiasme niet? Het is denk ik van alles wat.

Als ik moeite heb om mee te gaan met Georges in zijn enthousiasme - in het begin had ik zijn enthousiasme niet zo in de gaten - dan is dat omdat hij mijn kritische houding, die bij mij hoort, niet accepteert. We voeren een strijd, die we geen van beiden kunnen winnen. Tegelijk verlangen we naar verzoening.

Wat zou Irvin Yalom in ons geval zeggen?

Ik weet het niet.

Georges heeft voor zijn psycho-somatische therapie-opleiding een literatuurlijst meegekregen waar een boek van Yalom op staat. Om een gesprek met hem te voeren las ik twee boeken van Yalom. Dit soort pogingen halen niets uit.

Ik ga 'leuke dingen' doen.

🐼 🐼 🐼 🐼 🐼 🐼

Woensdag 22 januari 2025

Zondag kregen we onverwacht een mooi inkijkje in het gezinsleven van Mira. De onbevangen Reza vertelde lachend dat Mira soms op haar kamer kwam en vóór het raam naar buiten staarde zonder iets te zeggen. Reza wist dan dat haar iets dwarszat, maar zei ook niets. Dan pakte Mira soms de stofzuiger, nog steeds zwijgend. (Tijd rekkend.)

Wie het eerst de stilte verbrak weet ik niet meer.

Maar duidelijk was dat Mira soms bij Reza haar hart uitstort.

Ik had beter op het gezicht van Mira moeten letten, terwijl Reza 'onbevangen' uit de school klapte.

🐼 🐼 🐼 🐼 🐼 🐼

Donderdag 23 januari 2025

Ik ga Georges het volgende schrijven, of zeggen. Niet meteen. Eerst neem ik even tijd. Ik schrijf het vast op. Ik kom nu tot de kern.

Dag Georges, we draaien om het pijnpunt heen.

Natuurlijk kun jij kritiek op columns als die van Sarah Sluimer ook zelf elders vinden, zoals je oppert, maar daar gaat het niet om. Het punt is dat je kritiek *die van mij komt*, afwijst.

Ik ga nu zonder omwegen op mijn doel af.

Die afwijzing heeft een reden: angst. Die angst heeft een verleden. Ik noem één naam, één hoofdschuldige: Dumaine. Hij vernederde je, toen je nog een kind was. Sindsdien ben je bang voor autoritaire mannen.

Zoals Johnstone. Gevoelsmatig pas ik nog steeds voor jou in dat rijtje.

Dit is het pijnpunt.

🐼 🐼 🐼 🐼 🐼 🐼

Vrijdag 24 januari 2025

Beste Ralph, Victor en Atie,

De komende VVE-vergadering houdt me bezig.
Ik heb drie argumenten in mijn hoofd die pleiten voor verduurzaming.
Willen jullie er eens naar kijken?

Er zijn 3 redenen waarom we de flat moeten verduurzamen:

1. De flat zal zonder verduurzaming langzaam in waarde dalen. En verloederen, als er te weinig eigenaren zijn die hun appartement ook zelf bewonen. Zij zijn in de praktijk de toezichthouders, die nodig zijn, daar we geen conciërge hebben.

Verduurzaming zal niet alleen de waarde van de flat verhogen, maar er ook aan bijdragen dat voldoende eigenaren hun appartement zelf bewonen. Verduurzaming en toezicht zal ook de levensduur van de woningen verlengen, wat een algemeen belang is bij zo'n groot tekort aan huizen in ons land.

2. Zij die niet meedoen staan zonder het te willen anderen in de weg die dat wel doen. Is dat niet een goede reden om een compromis te zoeken? Ik denk concreet aan de schil om de flat. Het is betaalbaar, niet controversieel en iedereen heeft er substantieel voordeel van. Daarna kan iedereen zijn eigen gang gaan.

(Ik twijfel. Is deze optie niet allang in beeld? Ik herinner het me niet.)

3. Het belangrijkste vind ik de kinderen. Velen van hen denken niet graag aan hun toekomst, omdat het hen somber maakt. Sommigen piekeren. Ik vind dat je hen dat niet aan moet doen. Of het nu je eigen kinderen zijn of niet. Laten we in ieder geval iets doen en niet met lege handen naar huis gaan. De kinderen zijn bang dat ze opgezadeld worden met een probleem dat ze niet aankunnen en niet zelf veroorzaakt hebben. Niemand van ons heeft de wijsheid in pacht. Maar zeker is dat onze kinderen risico lopen. Laten we voor hen opkomen. Laten we iets doen. Om hen vertrouwen te geven.

Ik vind het 3de argument het sterkste. Wat vinden jullie?

Ik kan ervoor zorgen dat ik de argumenten, als ze goed zijn, en als het nodig is, bij me heb op de vergadering,
of kan er al eerder iets mee?

Hartelijke groet, Ad

Zaterdag 25 januari 2025

Een zekere Sanne van Slooten vraagt mij een bijdrage te leveren aan een boek dat ze wil maken voor Jeroen de Blij als dank voor zijn Theater Vier, de opvolger van Het Vrijdagtheater, dat definitief gaat sluiten.

Ik stuur het volgende bericht:

Beste Jeroen,

Je staat in mijn herinnering gebeiteld als "die aardige vent" die ik heb geregisseerd in Claus' toneelstukken *Mama, kijk, zonder Handen* en *De Vossejacht*. Je was een goede speler, betrouwbaar, sympathiek, altijd opgewekt, goed gezelschap. Ik zou je graag ontmoeten om te horen hoe het je de laatste tijd verging met je dappere onderneming *Theater Vier*. Ik wil je prijzen, troosten misschien. Weten over je toekomst.

Ad Beukering

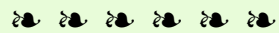
Jeroen de Blij als de huidenkoopman Corvino in *De Vossejacht*, opgevoerd in 2014

Dezelfde dag nog kwam het antwoord:

Beste Ad,

Hartelijk dank voor deze mooie bijdrage. Die krijgt een mooi plekje in het boek.

Met vriendelijke groet,
Sanne van Slooten

Woensdag 19 februari 2025

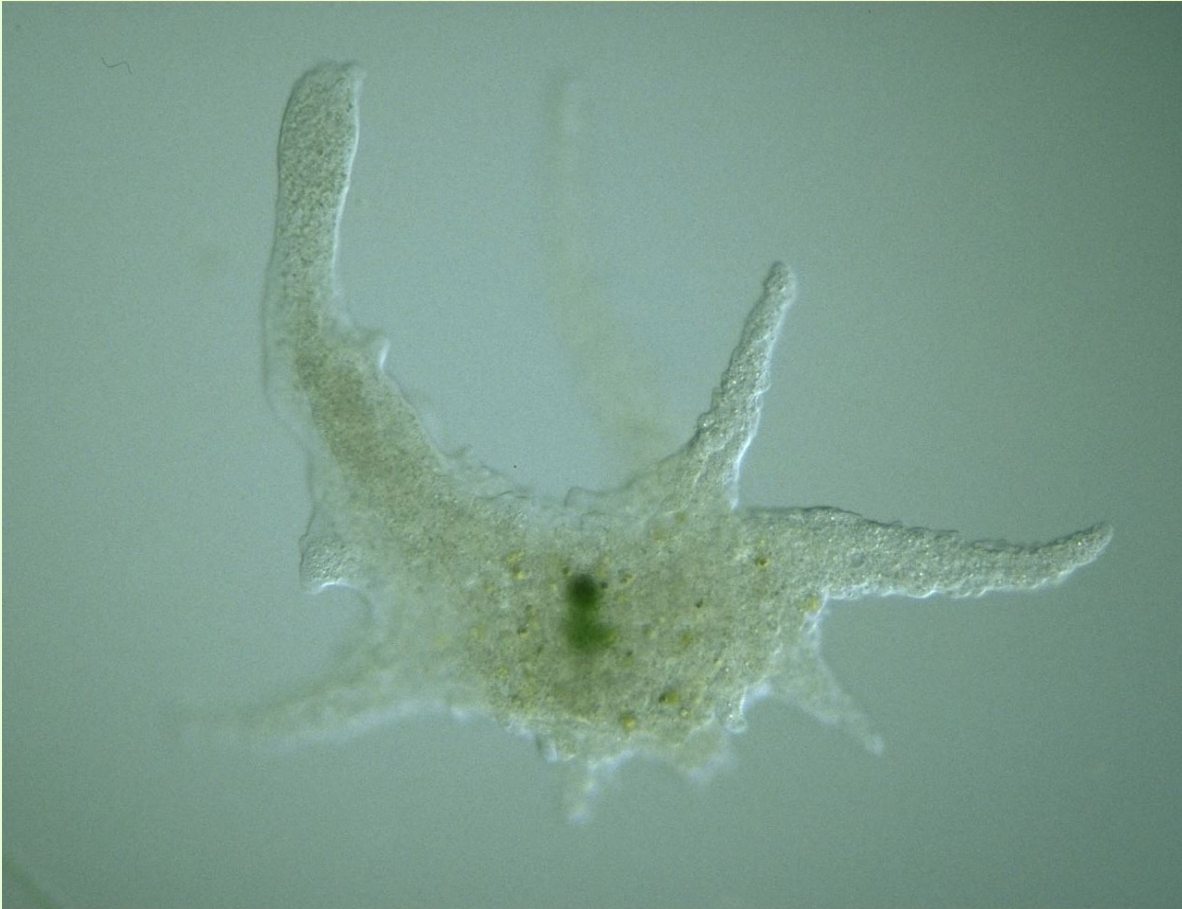
Ik lees *Oerland* van Thomas Halliday, vertaald door Fred Hendriks.
De schrijver noemt heel veel namen. Hier volgen een paar platen, die ik erbij heb gezocht en gevonden:

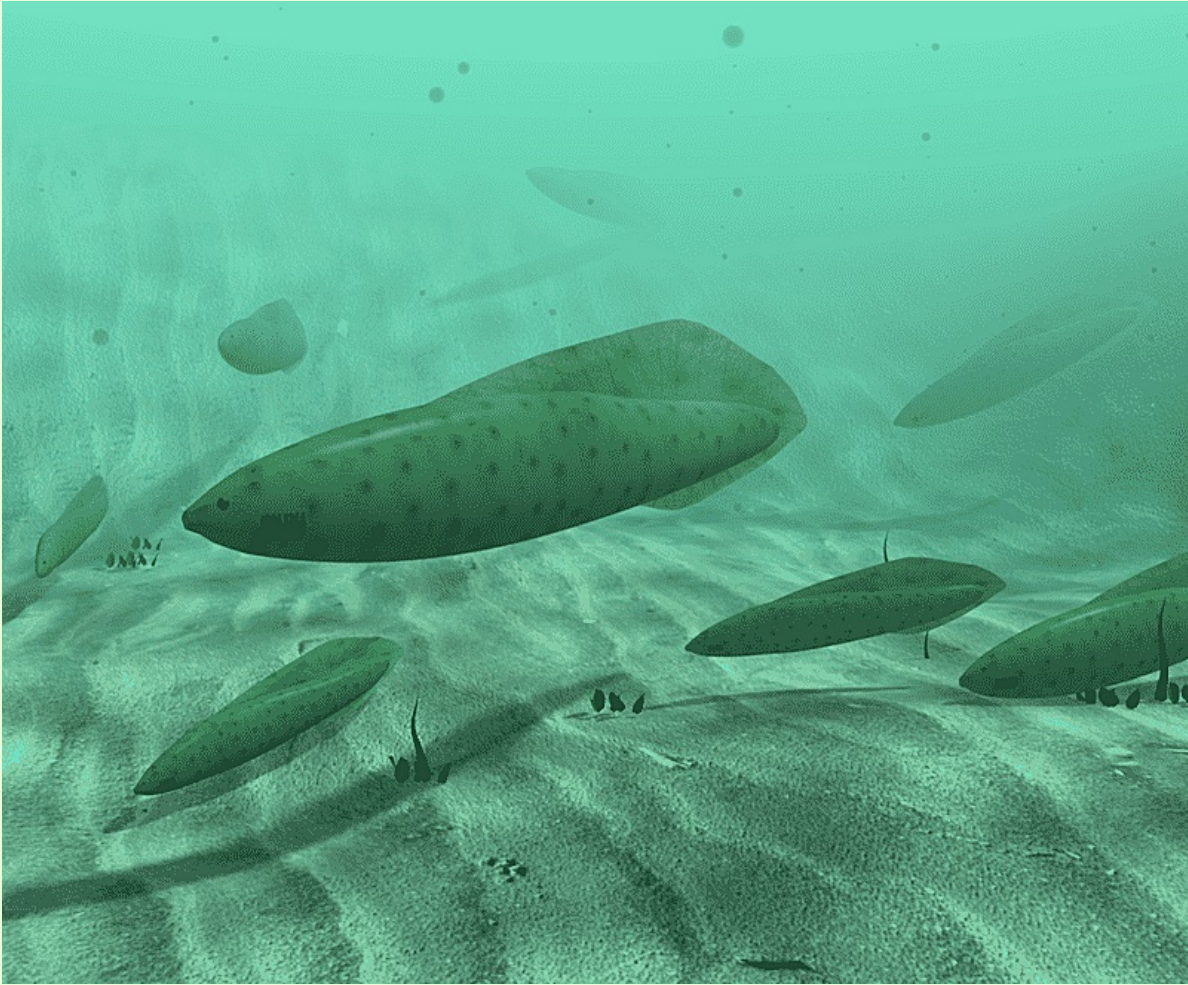
De achterpoot-glijder/zwever uit het Trias *Sharovipteryx mirabilis*

Pterodactylus, late Jura, Duitsland.

Een amoebe is een type van organismen, meest eencellige eukaryoten, die van vorm kunnen veranderen door het uitsteken en intrekken van pseudopodia (schijnvoetjes). Het eencellige organisme kan vrij leven of als parasiet in bijvoorbeeld de mens.

Haikouichthys, 'eerste echte vis', vroegste zekere verwant van de gewervelde dieren, nog zonder ruggenwervels, maar met ruggenmerg, de stijve rugstaaf

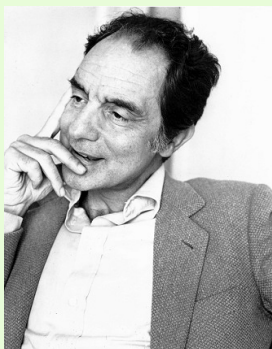

Kimberella, een geschubde hovercraft, met een kop als de hydraulische arm, die het zand naar zich toeschraapt

Maandag 24 februari 2025

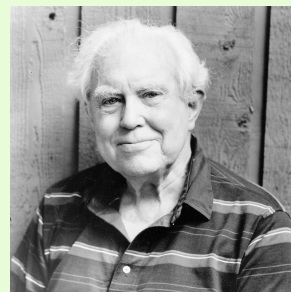
Ik wilde niets meer doen. Stil voor me uit staren. Lukt me nog niet.
Ik scharrel wat met dichtbundels van Claus. *In geval van nood*, 2004. Zijn allerlaatste.
Motto: *con leggerezza pensosa*. Ik vertaal: licht en bedachtzaam.

Ik google: dit blijkt de naam van een compositie uit 1990 van Elliott Carter (1908, New York - 2012).
Het was een hommage aan Italo Calvino.

Italo Calvino

Ik google: het oeuvre van Calvino is een spel met de literatuur, waarmee hij de onzekerheid van het leven wil weergeven.

Elliott Carter

In zijn eerste periode behoort hij tot de neorealistische literaire stroming.

In zijn roman uit 1963, *Marcovaldo, of De seizoenen in de stad* worden de negatieve effecten van de technologische vooruitgang op de mens vertolkt, zoals het verlies van de individualiteit en de verwording van de mens tot robot.

De romans *Le cosmicomiche* (1965) en *Ti con zero* (1967) zijn een intellectualistisch spel, gebaseerd op sciencefiction en de exacte wetenschappen, waarin de angst voor de leegte en het kosmisch pessimisme overheersen.

In *Het kasteel van de kruisende levenspaden* (1973) bepaalt een kaartspel de structuur, waardoor een metaverhaal ontstaat over hoe een verhaal tot stand komt.

In zijn roman *De onzichtbare steden* (1972) zet Calvino de twee hoofdpersonen scherp tegenover elkaar waardoor er een spanning ontstaat tussen utopie en werkelijkheid.

In *Als op een winternacht een reiziger* (1979) speelt de schrijver een spel met de lezer door voortdurend een nieuw verhaal te beginnen zonder het voorgaande af te maken.

Zou Elliott Carter vooral aan dit laatste werk gedacht hebben?

🐼 🐼 🐼 🐼 🐼 🐼

Dinsdag 29 juli 2025

Na een halfjaar keer ik terug naar mijn dagboek.

Oktober vorig jaar ontdekte ik de mogelijkheid dat ik een BLOG kon beginnen op de website van het Vrijdagtheater, dat ik al die jaren in de lucht had gehouden. Ik dacht: ik ga corresponderen, van gedachten wisselen, in de eerste plaats met de voormalige spelers. Ik heb inmiddels een blog-pagina met 25 'Berichten'. Een echte

gedachtenwisseling is het niet, die met Jeroen Helmer lijkt er het meeste op.
Ik heb me op de poëzie van Claus gestort, een door mij verwaarloosd deel, want te moeilijk. Nu heb ik berichten geschreven, die een commentaar bevatten bij de bundels *Wreed Geluk*, *In Geval van Nood*, *De Sporen*, *Almanak*, *Alibi*.
Het begon met een paar artikelen over *De Vossejacht*.
Mijn blog is maar een heel klein podiumpje, maar het is wel openbaar.
Mira is ook bij het groepje.

Mailwisseling met Marion Makkinje, van gisteren en vandaag:

Op 28-7-2025 om 23:03 schreef Marion Makkinje:

Dag Ad ,

Aanvullend op je mail

Jullie zullen het vast ook zien en horen

Maar toch ..

Ik zit net Filosofisch Kwintet terug te kijken en er wordt een citaat van Claus te berde gebracht in kader van onderwerp 'lijden':

“ speel het spel dwars door alle gruwel heen”

Mooi om te overdenken.

Ps dank voor je mail

Ik ga t bekijken in je blog

Groet Marion

Dag Marion, ja ik heb het gezien, hoor. De man die met Claus op de proppen kwam was de Vlaamse filosoof Ignaas Devisch.

Als je op mijn blog gaat, zul je gauw merken uit welke hoek ook bij mij de wind waait. In de chaos van alle verschijnselen is sinds mensenheugenis een patroon te onderscheiden, die ik vaderrechtelijk en moederrechtelijk zou willen noemen.

De balans, die in evenwicht zou moeten zijn, schommelt heen en weer.

Langzaam gaan je ogen hiervoor open.

Toen ik op de middelbare school zat, en iets leerde over de oude Grieken,

vielen altijd als het over het denken ging de namen van Plato, Aristoteles, Socrates.

Dat waren de wegbereiders van het westerse patriarchale denken.

Ik had toen geen idee, hoe eenzijdig en oneerlijk dat was.

Er werd verzwegen door de paters Jezuieten dat er in Ionië, de huidige westkust van Turkije, toen Grieks, een cultuur bestond, een moederrechtelijke die diepe wortels had in het achterland, met name Mesopotamië, het huidige Irak.

In die cultuur heeft Claus zijn weg proberen te vinden.

Je herinnert je dat Volpone ook uit die streek kwam. Dat was een hint met betekenis.

De verwesterste Volpone, die leefde tussen de vrekkige materialisten in Venetië had een zachte kant: Nana, de verminkte. Zijn onderbewuste.

Kijk je ook naar Zomergasten? Zondag was daar Öscan Akyol. Hij heeft mijn hart.

Tussendoor vertelde hij dat zijn familie behoorde tot de Alevieten, een minderheidsgroep die globaal in midden-Turkije leeft. De Alevieten, zó ze al religieus zijn, zijn ze het zeer gematigd, ze houden van cultuur, voor hen zijn man en vrouw gelijk. Gelijk!

Vertel dat aan Erdogan.

Marcel en Jacqueline zijn langs geweest. Ik heb hen verteld over Winteravond en de verschillende rollen.

Ik heb Marcel niet gehint, maar met rust gelaten. Hij kan zich bedenken, maar die kans is uiterst klein.

Heb jij nog nagedacht over welke rol je het liefst wil hebben?

Hartelijke groet, Ad

🐼 🐼 🐼 🐼 🐼 🐼

Woensdag 30 juli 2025

Ik ben gedwongen om na te denken over kortere routes. Mijn lichaam verdraagt niet langer meer continue kuilwandelingen en Kekerdom-fietstochten. Ze putten mij uit, sluipenderwijze.

Ik las zojuist mijn verslag van 7 januari jl: duizelingen, pijn in de voet, aftakeling, twee akelige dromen. Probleem van de ouderdom. Je hoofd dirigeert je lichaam: probeer die kuilwandelingen vast te houden, en de fietstochten naar Kekerdom. Langzamer desnoods, maar vasthouden.

Dit moet ik loslaten. Mijn lichaam moet mijn hoofd dirigeren. Een dag of tien maak ik 's morgens de Teuntjes-wandeling door de vlindertuin en de parken. Met Teuntje 20 minuten. Als ik alleen ben en doorloop: 14 minuten.

De fietstocht naar Kekerdom (2 uur) heb ik ingekort tot de Ooij-route van 5 kwartier. Ik eis van mezelf dat ik minstens vier keer per dag de deur uitga. Dat mag ook een boodschap zijn naar de Knollentuin voor brood, of naar Wanco als ik een klusje heb. Mijn lichaam heeft zich inmiddels enigszins hersteld. Ik ben niet meer zo moe in mijn benen als ik opsta. Oefeningen doe ik nog weinig. Ik heb een ritueel: na elke tocht thuisgekomen, kniel ik langzaam, eerst rechts, dan links. (Dat heb ik nodig om het tuigje bij Teun uit te doen.)

Vanochtend trok ik de stoute schoenen aan en maakte niet de Teuntjes-route maar de voormalige ochtendwandeling. Die gaat zo:

- De deur uit, rechts. Rechts Prof. Mulderstraat. Kort stukje
- Links Prof. van der Veldenstraat
- Rechts Archipelstraat, oversteken, aan de linkerkant gaan lopen
- Bij de stoplichten Heyendaalseweg, oversteken
- Bij de stoplichten Groesbeekseweg, oversteken
- Koolemans Beijnenstraat. Bij splitsing (Van 't Santstraat) links meebuigen
- Rotonde. Doorlopen Van Langeveldstraat
- Rechtsaf Rembrandtstraat
- Bovenaan linksaf: Dommer Van Poldersveldweg (klein stukje)
- Stoplicht Berg en Dalseweg: oversteken
- Huygensweg. Tot Ubbergseveldweg. Linksaf
- Omlaag tot Jezuïetenlaan. Linksaf
- Tot Pater Leijdekkersstraat. Rechtsaf
- Tot Museum Kamstraat. Linksaf.
- Tot Berg en Dalseweg. Rechtsaf. Oversteken
- Tot Van Nispenstraat. Linksaf
- Kruising Daalseweg. Doorlopen, zandweggetje (kerkhof)
- Links Daalsedwarsweg
- Kruising Groesbeeksedwarsweg: doorlopen, meebuigen
- Stoplicht kruising Coehoornstraat: oversteken en linksaf
- Stoplicht Groesbeekseweg: doorlopen. Heyendaalseweg
- Stoplicht kruising Archipelstraat: rechtsaf en oversteken
- Linksaf Prof. van der Heijdenstraat
- Rechtsaf Prof. Mulderstraat, tussen de flats door
- Linksaf Prof. Hoogveldstraat. Links: nr. 5

Als ik op de Jezuïetenlaan loop, zie ik vóór me het voormalige Canisius College liggen, althans het hoofdgebouw. De grond achter het college (nu allemaal

nieuwbouw) strekte zich uit tot de Ubbergseveldweg. Daar lagen de voetbal- en handbalvelden. Ik heb er nog wedstrijden gespeeld, het Gymnasium tegen de HBS. Daar zijn nog een paar foto's van. (Zie familiegeschiedenis.)

Aan de kant van de Museum Kamstraat lagen twee gymnastieklokalen. De lessen begonnen altijd met een rondje hardlopen door het 'Patersbosje'. Dat bosje ligt er nu nog. Laatst liep ik er doorheen. Een rothond rende op me af en beet in m'n been. Winkelhaak in m'n broek. Ik vervloekte de hond. Vrouw liep stiekem gauw door. Aan de loop van de bomen en aan de begroeiing kan ik nog goed het pad reconstrueren waarover we hardliepen. Ik kon goed meekomen met sport. Trefbal en kegelen, ik baadde in het zweet. Toch heb ik gemengde gevoelens. Vanaf m'n zestiende vereenzaamde ik. Ik verzorgde me niet. Dat had ik niet geleerd. Op een dag stonken mijn voeten zó dat mijn mede-leerlingen de neus dichtknijpend de kleedruimte verlieten, waarna ik alleen achterbleef.

Als ik eraan denk, schaam ik me nog. Diep.

Dat voetbal en die stinkvoeten markeren een breuk in mijn 16-jarige leven. Als die breuk er niet was geweest, had mijn leven mogelijk glorieuzer kunnen verlopen.

Ik loop niet meer in het Patersbosje. Ik weet het nu wel.

Als ik het oude college-gebouw zie denk ik eraan dat mijn kinderen wel, maar ikzelf Nijmegen nooit verlaten heb. Het was niet nodig. De stad had zelf een universiteit, waar ik Nederlands kon studeren. Ik heb wel stappen gezet in Utrecht en Amsterdam, overwogen om daar Drama of Dramaturgie te gaan studeren, maar ik was toen al getrouwd, had kinderen. De urgentie was niet groot genoeg. Toen we eenmaal het Vrijdagtheater hadden opgericht en klanten kregen en inkomsten, verdween een verkassing uit zicht. Zo ging het.

Heb ik spijt? Hm. Je moet je verleden aanvaarden. Het verandert niet meer.

Het *nu* wel, als ik wil. De toekomst ook, als ik wil.

Ik wil.

En ik ril. Soms, 's morgens, zachtjes, als ik wakker word. Als ik de reden niet vind, word ik ongerust. Overdag schiet me de reden te binnen.

🐼 🐼 🐼 🐼 🐼 🐼

Donderdag 31 juli 2025

Iedere dag die verschrikkelijke beelden uit Gaza. Ik heb zoiets nog nooit meegemaakt. Hoe een volk gesard, opgejaagd, uitgehongerd wordt. Niemand is bij machte er iets aan te doen. Het langzame sterven onder je ogen. Een holocaust, uitgevoerd door de

slachtoffers van toen.

Wie gelooft nog in de mens?

👤 👤 👤 👤 👤 👤

= = = = = = = = = = = = = = =

Zondag 1 februari 2026

Opnieuw heb ik een half jaar niet meer geschreven. Niet meer op deze plek.
Ik heb juist veel geschreven. In de vorm van 'Berichten'.
Ik had ontdekt dat ik van de website van het Vrijdagtheater een blog kon maken.
Daarmee kon ik naar buiten treden. Publiceren. Communiceren.
Ik wilde proberen een gedachtewisseling uit te lokken.

De mensen aan wie ik de berichten stuur zijn naast Heleen, Mira en Damiaan: Dorus Kerkhof, Linda Willems, Marion Makkinje, Marcel van Zanten, Jacqueline Duijnstee, Thérèse Frankenhuis, Gé Cimmermans, Fred Hendriks, Jeroen Helmer, Marlène Janssen en Liesbeth Ulijn.

Een select groepje familie, oud-spelers en een tweetal trouwe bezoekers.
De enige met wie een gedachtewisseling tot stand kwam is Jeroen Helmer, maar dat is er dan ook eentje op niveau.
Tot nu toe heb ik 27 Berichten, waarop ik trots ben. Ik heb Mira al gevraagd om de Website tot 25 jaar na mijn dood in de lucht te houden.
In plaats van een grafsteen.
Op kosten van de erfenis.

🐼 🐼 🐼 🐼 🐼 🐼

Dinsdag 3 februari 2026

Afgelopen zondag was Beatrice de Graaf, hoogleraar Geschiedenis van de Internationale Betrekkingen, te gast bij Buitenhof.
Ik ken haar sinds de tijd dat zij reageerde op een opmerking van psychiater Andries van Dantzig, een van de deelnemers aan het atheïstische clubje rond de Amsterdamse psychiater en psychotherapeut Louis Tas.

(Heleen heeft een paar maal deelgenomen aan een van hun bijeenkomsten, waar *Schaamte* het thema was. Tas had daarover een artikel gepubliceerd en zij gaf op datzelfde moment een improvisatiecursus over schaamte in het Vrijdagtheater. Bij het bekendmaken van het artikel van Tas stond een e-mailadres, Heleen vroeg langs die weg om het hele artikel, Tas belde haar op uit nieuwsgierigheid en vroeg haar om naar Amsterdam te komen.)

Van Dantzig vertelde dat onder de dwangarbeiders ten tijde van de Duitse bezetting in de Tweede Wereldoorlog de boeren onder hen, gelovig als zij waren, en gewend te gehoorzamen aan het gezag, in dit geval aan dat van de Moffen, zich uitsloofden om in een goed blaadje te komen, waardoor zij zich uitputten en veel eerder stierven dan de stedelingen, met name de Amsterdammers, die net deden alsof zij hard werkten, maar in werkelijkheid de bevelen probeerden te omzeilen of te traineren en

daardoor vaker overleefden.

De jeugdige Beatrice de Graaf, zelf zeer gelovig, nam het op voor die gelovige boeren. En met succes. Want Nederland was en is een gelovig land, en de gelovigen geloofden Beatrice maar al te graag. Sindsdien is de ster van Beatrice rijzende.

Wat niet wil zeggen dat haar huidig gezag onterecht is.

Tegenover Twan Huys betoogde ze dat de collectieve Wereldorde, die in de laatste twee eeuwen was opgebouwd en zich kenmerkte door de bereidheid om compromissen te sluiten, de rechten van minderheden in acht te nemen en op te komen voor de mensenrechten, in snel tempo aan het afbrokkelen was, en dat het akelige was dat exact hetzelfde gebeurde aan de vooravond van WOI en WOII. We bevinden ons in een onvoorspelbare en dus gevaarlijke wereld.

Voor het machtsspel tussen de drie continenten Amerika, Rusland en China heeft ze de metafoor van een biljardlaken bedacht, met drie grote ketsende biljardballen en twee kleinere, Europa en India, die in potentie samen ook twee grote biljardballen kunnen zijn. Mits Europa onderling samenwerkt.

Er is een voorbeeld, waarin een dreigende oorlog werd voorkomen, doordat de mogendheden op tijd water bij de wijn deden. Dat was tijdens de crisis rond het Ottomaanse Rijk in het midden van de 19de eeuw, bekend onder de naam De Krimoorlog. Rusland, Oostenrijk, Turkije, Engeland en Frankrijk sloten toen in 1858 de Vrede van Parijs.

Dit voorbeeld moet ons hoop geven.

🐼 🐼 🐼 🐼 🐼 🐼

Dinsdag 4 februari 2026

Gisteravond repeteerden we bij Marion Makkinje thuis de eenakter *Winteravond* van Hugo Claus. We zitten een maand voor de première. De sfeer is uitstekend, de ploeg is gedreven. Jeroen de Blij is een gedroomde manager, Jeroen Janssen expert in de ict, Marion Makkinje, Linda Willems zorgen voor de kleding, gaan ter plekke kijken waar we spelen en verzamelen met Thijs Assies de requisieten.

Ik heb een inleidende folder geschreven, als volgt:

Winteravond, een eenakter uit 1996
van HUGO CLAUS

Het Vrijdagtheater komt onverwacht even tot leven. Een kerngroep van oud-spelers heeft hun inmiddels 83-jarige regisseur overgehaald om zich met hen na al die tijd nog weer eens helemaal over te geven aan een mooi stuk teksttoneel. De regisseur, een paar maal gekieteld, zich realiserend dat hij te

weinig onder de mensen kwam, bedacht dat hij nog niet alles van zijn geliefde auteur Hugo Claus had opgevoerd, en vond een meesterwerkje, een eenakter, een van de laatste, uit 1996, getiteld *Winteravond*. Op 18 augustus 2025 vond de eerste repetitie plaats, bij een van de spelers thuis. Na 11 jaar werd een draad opgepakt die daar blijkbaar op had liggen wachten. Omdat we geen eigen theater meer hebben, spelen we weer, zoals we ooit begonnen, in de jaren zeventig: op locatie.

Wat mag ik van het stuk verraden? Dat het zich afspeelt in een wat vervallen Antwerps volkscafé uit de jaren negentig, waar Leon de baas is en ‘de ruige man’ een vaste klant. De centrale figuur is de deftige oude Mevrouw de Vos, die haar toevlucht heeft gezocht in dit café, waar ze anders nooit komt. Even later verschijnt haar zoon José, die zich gek gezocht heeft naar haar. Hij is ‘netjes’ getrouwd, maar heeft een heimelijke verhouding gehad met Rosa, aan wie hij niet graag herinnerd wordt. Deze Rosa gaan we natuurlijk ook zien. Ze is levenslustig, maar ook enigszins vreemd.

Rolverdeling:

MEVROUW DE VOS	Marion Makkinje
JOSÉ haar zoon	Jeroen de Blij
ROSA	Linda Willems
EEN RUIGE MAN	Jeroen Janssen
LEON een cafébaas	Thijs Assies

Regie: Ad Beukering

Speeldata:	Donderdag 5 maart	Thiemeloods
	Vrijdag 6 maart	Badhuis
	Zondag 8 maart	café Jos
	Vrijdag 13 maart	Badhuis
	Zaterdag 14 maart	Badhuis

Entree: € 12,50

Aanvang: 20.30 u

Reserveren: <https://shop.ikbenaanwezig.nl/tickets/event/winteravond>

Contact voor dit project: werkplaats@vrijdagtheater.nl

Toen ik het stuk voor de eerste keer las, was het niet goed tot mij doorgedrongen dat Rosa zich aan het slot ontpopt als een man. Ik gaf de rol aan Linda en schiep dus

meteen een probleem. Linda is uitgesproken vrouwelijk zowel in uiterlijk als in manier van doen. Hoe kon zij het publiek doen twijfelen aan haar identiteit? Claus geeft als aanwijzing: “Een fel geschminkte vrouw (...) in een opzichtig avondtoilet”. Ik dacht meteen aan Grayson Perry, een travestiet die zich al vanaf zijn kindertijd in meisjeskleden hult om zich veiliger te voelen. Dan droeg hij zijn teddybeer Alan Measles bij zich. Het vrouw-zijn voelt opwindend en heeft een seksueel aspect. Zijn alter ego heet Claire.

Maar Linda *is* een vrouw. We zochten naar een vrouw uit de vorige eeuw, die mannenkleden droeg, voornamelijk om zich te handhaven in een mannenwereld. We stuitten op Miss Marlow Moss (1889 - 1958), de ‘vrouwelijke Mondriaan’ en internationaal boegbeeld van de queer-beweging.

Linda heeft gekozen voor een rood mantelpak en felle schmink. Een grote roos tegen de rechterslaap. Een *mannelijke* manier van zitten, gebaren, soms van stem. We gaan zien of het werkt.

In *Winteravond* is Rosa op zoek naar klandizie. Zij leidt een dubbelleven. Het doet denken aan *Dr. Jekyll en Mr. Hyde*. De transformatie is niet die tussen een normale man overdag en een monster in de nacht, maar tussen een man en een vrouw. Wat Rosa als man doet in haar leven is niet bekend, maar als vrouw moet zij zien te overleven door seksuele diensten te leveren aan ‘heren’. Haar probleem daarbij is dat die heren vaak niet op tijd of helemaal niet betalen. En veel erger is nog dat zij is blootgesteld aan voortdurende vernederingen van de kant van haar klanten, die allerlei psychische problemen kunnen hebben en zeer agressief kunnen zijn.

Zij, of liever hij, betaalt voor zijn queer-zijn een hoge prijs. Voor haar gevoel is zij 'te laat' geboren. Zij voelt zich gedoemd.

In het café van Leon ontmoet zij José, die zij lang niet gezien heeft. Zij heeft een verleden met hem. Ze hebben samen uitstapjes gemaakt, naar Venetië en het ski-oord Mégève. Ik vermoed dat Rosa hem als vrouw verleid heeft en zich ontpopte als man. Het is de vraag of José, een dertiger nu, in die tijd al getrouwd was met Elise. Een feit is dat hij niet meer aan die periode herinnerd wil worden en zeer onaangenaam verrast is als hij Rosa het café binnen ziet stappen.

De centrale figuur, in het café en in het stuk, is Mevrouw de Vos, de moeder van José. Zij is weduwe, was getrouwd met een kolonel, die het liefst bij zijn manschappen was.

Toen José klein was, was hij bang voor zijn vader. Om daar iets aan te doen, nam zijn vader het jochie op schoot en vertelde het over de Eerste Wereldoorlog. Het kind werd nog banger en piste in zijn broek. En dus op de broek van zijn vader. Die werd kwaad, zó kwaad dat hij het kind enkele flinke meppen verkocht tegen diens kop. José liep een jeugdtrauma op. Angst beheerste voortaan zijn leven en belette hem een volwassen en zelfstandige man te worden. Ook hij voelt zich gedoemd. Zijn vrouw Elise heeft hem onder de plak.

Vandaag is Mevrouw de Vos jarig en zit bij de teevee te wachten op het bezoek van haar zoon en schoondochter. Zij heeft kort tevoren van de dokter te horen gekregen dat zij uitgezaaide kanker heeft en nog drie maanden zal leven. Zij houdt het niet meer uit, plakt een briefje op de deur en vlucht naar het eerste het beste café om onder de mensen te zijn. Daar zit zij achter een glas champagne, als het stuk begint. Zij babbelt met de Ruige Man en de baas Leon.

José stormt binnen. Hij heeft zijn moeder overal gezocht, vreesde iets ergs. Al snel blijkt dat moeder De Vos haar zoon als een mislukt individu beschouwt. Het is niet moeilijk te begrijpen dat het ongelukkige huwelijk met haar kolonel haar heeft verbitterd en dat zij zich afreageert op haar zoon. Zij zit hem op de kop, de jongen kreeg nooit adem om te leven.

De plot van het stuk zit meesterlijk in elkaar. Hoewel Rosa veel milder aankijkt tegen José en nog steeds vertedering voor hem voelt, vindt zij aansluiting bij Mevrouw de Vos, waardoor José steeds meer tegenover de beide vrouwen komt te staan. Het leidt tot een totale vernedering van hem en een smadelijke afgang.

Gevolgd door een romance tussen Rosa en Mevrouw de Vos, waarbij Rosa onthult dat ze niet altijd een vrouw is.

Het stuk geeft het laatste woord aan de liefde. Dat leek mij aanvankelijk hoopgevend, maar wel on-Clausiaans. Plotseling zag ik dat die liefde op de schouders stond van de moord. De daders zijn dezelfde.

Wij zijn minnaars en moordenaars tegelijk. De omstandigheden lokken ons naar een van beide kanten, en weer terug.

Het desillusionerende gedrag van Mevrouw de Vos en Rosa doet me denken aan dat van de Joden, op wie tijdens WOII een genocide werd gepleegd en die tachtig jaar later eenzelfde genocide plegen op de Palestijnen in Gaza.

De Nederlanders, die geleden hadden onder de bezetting door de Duitsers, hadden er nog geen vier jaar voor nodig om via de zogenaamde politionele acties in Indonesië gruwelijke oorlogsmisdaden te begaan.

Als de omstandigheden veranderen, metamorfoserende slachtoffers doodleuk tot daders en zijn hun eigen lot vergeten.

Zij zitten vast aan hun eigen perspectief.

Georges Vermeersch in *Vrijdag* zei:

“Een mens is minder dan een worm. Minder.
Minder.”

🐞 🐞 🐞 🐞 🐞 🐞

Donderdag 5 februari 2026

We moeten het ook over NEC hebben. Iedere week verheug ik me op het sportjournaal van zondag. Een ontspanning die ik mij altijd rechtens gun. Ondertussen wast Heleen af en zet koffie. (Alle andere dagen doe ik dat, zeg ik tegen de feminist die dit leest.) We hebben eerst samen gekeken naar het VPRO-boekenprogramma met Lotje IJzermans en het muziekprogramma Podium Klassiek met Floris Kortie, met het bord op schoot. Vast pandoer op zondag.

Goed, NEC. De club navigeert al decennia lang in de onderste regionen van de Eredivisie, degradeert af en toe, om vervolgens weer te promoveren. Vast pandoer is ook dat, als ze een goed elftal hebben en dreigen ‘in het linkerrijtje’ te komen, de goede spelers worden weggekocht door de clubs die boven hen staan, zodat NEC zelf weer wegzakt. Zo ging dat alle jaren. Ik was gewend dat ze meestal verloren.

Dit seizoen is het anders. Ze hebben nu een nieuwe trainer, ene Dick Schreuder, die het voetbal aantrekkelijker wil maken door zeer aanvallend te spelen. De

middenvelders lopen graag naar voren en versterken de voorhoede. Het gevolg is dat NEC vaak scoort, maar ook veel doelpunten tegen heeft, want er vallen gaten in de achterhoede. Maar het feit dat er veel doelpunten vallen, maakt het spel in ieder geval opwindend.

Maar feit is ook dat NEC het deze keer uitzonderlijk goed doet. Op dit moment hebben ze van de 20 gespeelde wedstrijden er 11 gewonnen, 5 gelijk gespeeld en pas 4 verloren. Op de ranglijst staan ze op de derde plaats, tussen Feijenoord en Ajax, dus tussen de grote jongens. Er wordt aan alle kanten aan de spelers getrokken, maar gelukkig is de transfer-periode nu voorbij. De Engelse club Wolverhampton Wanderers bood 20 miljoen euro voor de Japanse middenvelder Sano, maar het bestuur van NEC weerstond de verleiding en liet de speler niet gaan. Naar verluid had ook Ajax, de directe concurrent, ruim 16 miljoen geboden.

Ik heb me steeds beklagd over het feit dat NEC, zodra ze goed presteerde, meteen werd leeggekocht. Het draait allemaal om geld, sprak ik mijn vader na, hoewel de bedragen in zijn tijd kinderspel waren.

Maar de eerlijkheid gebiedt te erkennen dat NEC hetzelfde doet, zodra ze zelf geld in het laadje hebben. Ze kwamen een spits tekort en hebben vlak voor de sluiting van de transfer-periode de Braziliaan Danilo aangekocht, die al eerder voor Ajax, Feijenoord en Twente heeft gespeeld. Volgens mij hadden ze beter een speler voor de achterhoede gekocht, want die is soms zo lek als een mandje.

Maar ze hebben de laatste seizoenen al veel meer aangekocht. Ze doen niet anders. Er loopt in de Goffert op het veld voor zover mij bekend geen enkele Nijmegenaar meer bij. Ik som, met behulp van Google, het elftal op dat afgelopen zondag met 3 -1 won van AZ in Alkmaar:

Tjarron Chery (Surinaamse Nederlander)
 Brian Linssen (de enige met uitsluitend Nederlandse roots)
 Noé Lebreton (Fransman)
 Baçar Önal (Turkse Nederlander)
 Kodai Sano (Japanner)
 Darko Nejašmić (Kroaat)
 Sami Ouaisa (Marokkaanse Nederlander)
 Deveron Fonville (Nederlander, Curaçaose roots)
 Ahmetcan Kaplan (Turk)
 Eli Dasa (Israëlisch-Ethiopisch)
 Gonzalo Crettaz (Argentijn)

Topscorer, de Japanner Koki Ogawa en de Amsterdamse Nederlander Philippe Sandler, zaten op de bank.

Uit alle windstreken komen ze. Laag opgeleid. In de kunst van het voetbal vinden zij

een gerede plek in onze samenleving. Daar ligt hun kans.

Ik loop mentaal achter, dat geef ik grif toe. NEC raakt voortdurend goede spelers kwijt, maar het doet precies hetzelfde bij lager geplaatste clubs: het koopt naar hartelust. Clubliefde bestaat nog, maar alleen voor de matige speler. De goede heeft een hoger belang. Ik lees dat bij voorbeeld de Nijmeegse Bart van Rooij, uitstekende verdediger, hele jeugdopleiding voltooid bij NEC en vorig seizoen weggekocht door FC Twente, nu *hoopt* op een transfer naar Engeland. Hij wil hogerop. Naar de top. Dag, lief Nijmegen.

Als mijn vader nog leefde ...
Ach, alles went.

Ondertussen blijf ik mij verwonderen over mijn eigen interesse. Is dat nostalgie? In mijn jeugd was de zondag voor de kerk en het voetbal. Met Bep stond ik in het publiek te strijden voor Rood Groen en Zwart. Is die vroege ervaring zo diep genesteld in mij? Werd zij in mij steeds weer opgerakeld, omdat ik in Nijmegen bleef, in tegenstelling tot Bep, die ik nooit meer uit zichzelf hoor praten over NEC? Een tijdlang had ik veel belangstelling voor het schaatsen, en voor tennis, voor alle sport. Maar dat is volledig weggeëbd, ik volg niets meer, voel geen enkele drang. Alleen het voetbal triggert mij nog.

Die bal tussen de palen.
Al tachtig jaar ... mee bezig.

Wat trekt er zo hard?

Dat het zich afspeelt in het hier en nu. Dat dus je zorgen even verdwenen zijn. Dat het spannend is wie wint, wie verliest. Dat je wil winnen. Zoals in het hele leven. Dat de sport beoefend wordt door mannen en vrouwen in de kracht van hun leven, dat je dus hun prestaties bewondert en dat je je met hen vereenzelvigd. Dat je mee kunt leven, dat je je kunt laten gaan.

Als het Nederlands elftal speelt zit ik samen met Heleen op de bank. Zij kent de spelers ook. Leeft hardop mee. Gilt 'nee!!' bij het missen van een kans, een schot hoog over het doel, of 'heeee!!!' wanneer de tegenpartij een overtreding begaat, aan een oranje shirt trekt of boven op een Hollandse voet gaat staan. Soms zit er een volkse, verscheurde klank in haar stem. Zelf zit ik er rustig bij, beheers me, tot ook ik plotseling uitval en roep en kanker als mijn vader, bij voorbeeld als de opbouw van achteren weer veel te traag is, zodat de tegenpartij telkens de tijd krijgt om zich te hergroeperen. Dan roep ik tegen coach Koeman: dat je dat niet in je botte kop kunt krijgen, dat dat sneller moet!!!

Ja, zo ben ik.
Zo ben ik ook.

Vrijdag 6 februari 2026

Het nieuwe kabinet zal op 23 februari bij de koning op het bordes staan. Vandaag al is de zetelverdeling plus een aantal ministers van het minderheidskabinet Jetten bekend. Elk van de drie coalitiepartijen heeft een favoriet departement mogen kiezen, maar ook een die hoofdpijn bezorgt. Zo krijgt D66 Onderwijs (Rianne Letschert, tot 3 februari Informatie) én Landbouw. De VVD krijgt Veiligheid en Justitie (David van Weel) én Volksgezondheid (Sophie Hermans). Het CDA krijgt Buitenlandse Zaken én Asiel en Migratie.

Omdat voor elk wetsvoorstel een meerderheid gevonden moet worden in *beide* kamers, is gekozen voor ervaren politici, die kunnen luisteren en tot compromissen bereid.

Dilan Yesilgöz wordt minister van Defensie. Als onderhandelaar voor de VVD heeft ze zoveel binnengesleept voor haar partij dat nu al spottend wordt gesproken van het komende kabinet Yesilgöz 1.

Ik heb Jetten zichzelf al twee keer tijdens een ondervraging door de pers ‘liberaal’ horen noemen. Ik heb op hem gestemd als *sociaal*-liberaal.

We hebben twee jaar politieke stilstand achter de rug. Het begon tijdens de vorige formatie, toen de VVD bij monde van Yesilgöz dreigde te gaan samenwerken met de PVV van Wilders, die toen enorm gewonnen had en veruit de grootste partij was geworden met 37 zetels. Het was geen probleem geweest om de partij van Wilders te boycotten vanwege zijn vele en onophoudelijke racistische en anti-democratische uitspraken. Alle andere grotere partijen hadden de PVV uitgesloten van deelname. Maar Yesilgöz vond het waarschijnlijk een goede onderhandelingsstrategie om dat niet te doen. Ondertussen waren alle rechtse partijen opgeschoven naar rechts, om de PVV de wind uit de zeilen te nemen, en kiezers terug te winnen. En niemand geloofde dat Yesilgöz die dreiging waar zou maken. Maar ze deed het wel. Misschien had ze te lang bedreigd en kon ze niet meer terug. Misschien heeft ze ook echt gedacht dat Nederland vooruit te helpen was, als het eindelijk bevrijd was van het verderfelijke gedachtegoed van links.

Het werd een ramp. De eenmanspartij van Wilders was absoluut niet in staat om capabele ministers te leveren, de partij had in feite maar één item en dat was migratie, in de zin van grenzen dicht voor buitenlanders en sluiting van alle asielzoekerscentra. Het ministerie van Landbouw had maar één doel: opkomen voor de boeren, hetgeen

uitsluitend inhield: op de rem trappen. Het land lag stil. Het stikstofprobleem, dat al vijf jaar lang vrijwel alle woningbouw blokkeerde, werd gelaten voor wat het was, het klimaatfonds van 35 miljard werd grotendeels geschrapt, op onderwijs, de publieke omroep en ontwikkelingshulp werd bezuinigd. De sfeer in de ministerraad was er een van wantrouwen, men gunde elkaar niets, de ene ruzie volgde op de ander. Op één vlak was men het eens: de linkse elite moest gekortwiekt worden.

Dit kabinet struikelde gelukkig voortijdig. Wilders stopte ermee vanwege 'de tegenwerking'. Dilan Yesilgöz was stomverbaasd en 'not amused'.

Totaal onverwacht won Rob Jetten (D66) met 26 zetels de nieuwe verkiezingen. De PVV kromp tot eveneens 26 zetels, maar werd tweede. Globaal gezien had Nederland behoorlijk rechts en conservatief gestemd. Wel sloten de meeste partijen nu samenwerking met de PVV van Wilders bij voorbaat uit, maar verrassend was dat Yesilgöz hetzelfde deed met de groenlinkse partij van Jesse Klaver, die 20 zetels had gewonnen. Ze herhaalde daarmee de strategie van de vorige formatie, maar nu brutaler. En ze heeft haar zin gekregen. En toen bleek dat noch D66 noch het CDA veel zin had om met het rechtse en naar binnen gekeerde JA21 van Joost Eerdmans samen te werken, werd uiteindelijk naar Deens voorbeeld gekozen voor een minderheidskabinet D66, VVD en CDA.

De partijen hebben onderhandeld, de meeste ministers zijn bekend. Zoals la geschreven: de VVD mag tevreden zijn. Het tekort van de begroting blijft onder de 3 procent, de overheid wordt niet uitgebreid, de hypotheekrenteaftrek blijft gehandhaafd, aan het vermogen wordt niet getornd, de spreidingswet wordt weliswaar gehandhaafd, maar het asielbeleid blijft streng, de AOW-leeftijd gaat iets sneller omhoog, de VVD krijgt Financiën, Veiligheid, Defensie en Infrastructuur, fijn voor de autobezitter. Yesilgöz combineert Defensie met het partijleiderschap en wordt tevens vice-premier. De enige veer, die de VVD moest laten, is Ontwikkelingshulp, maar daar liggen ze beslist niet wakker van.

De vakbonden reageren furieus, GL/Pvda ook. Dit programma gaat niet ongeschonden door de beide kamers. Ik ben het niet met alle punten oneens, maar onvergeeflijk vind ik dat de vermogens van de rijken wéér worden ontzien. We blijven kapitalistisch, daar verandert Gabriel Zucman, die ik gisteren langs de pittoreske Amsterdamse grachten zag fietsen, waarschijnlijk weinig aan.

🐼 🐼 🐼 🐼 🐼 🐼

Vrijdag 27 maart 2026

Het is koud buiten, tegelijk zonnig.

Ik lees in *Manierismus in de Literatuur* (1959) van Gustav Rene Hocke. Het is een moeilijk boek. Kleine lettertjes. Duits. Ik las het eerder als student. Nu ik het opnieuw lees, in zon en lente, profiterend van de woordjes die ik toen allemaal opzocht en erbij schreef, kom ik in de sfeer van toen, toen ik weetgierig was en een toekomst had. Ik weet wel beter, maar toch beurt het me op. Ook omdat ik het boek nu beter begrijp. Ook omdat ik weet dat Claus een manierist is, ook weer blijkens *Belladonna*, iemand die verhult, misleidt, versiert, overdrijft, die zijn boek structureert als een labyrint. Ik wil dat nog aantonen. Terwijl ik me de student voel van toen.

Mijn verhouding met Georges en Mira is het laatste jaar zeer verbeterd. De belangrijkste reden denk ik is het besef dat is neergedaald dat we nog een paar jaar over hebben. De kinderen zien dat Heleen en ik nog wel gezond zijn, maar tegelijk aan het aftakelen. De energie raakt op, we hebben evenwichtsproblemen, de draaierigheid die ik voel als ik loop, wijkt niet meer. Het is een kwaal die ik bestrijd door, soms op wilskracht, in beweging te blijven, door mijn bijna dagelijkse kuilwandeling.

Georges en Mira bevinden zich op een hoogtepunt in hun leven.

Mira promoveert 2 juni en barst nu van de energie. En trots. Zoals haar vader en moeder. Mira heeft bereikt wat haar vader nooit kon en dat geeft haar terecht veel voldoening. Ik moest even slikken toen ze meedeelde dat ze graag Heleen het ouderlijke woordje gunde op de Grote Dag bij de VU. Ze wil dat vrouwen in dit land voor het voetlicht treden en hun achterstand inhalen en daar sta ik achter, dus ik ruim 'joyeus' mijn plaats in.

Georges werkt keihard aan zijn opleiding en stage en wil beroepsmatig mentaal begeleider worden van mensen uit het bedrijfsleven, die psychische problemen hebben. Ook hij is bevlogen, nu hij zijn draai gevonden heeft.

Met plezier denk ik terug naar het moment dat ik hem in ons metro-gesprek in Utrecht kon laten bekennen dat hij feitelijk woedend was op zijn voormalige CEO, die hij op zijn bek zou kunnen slaan. Niet dat hij dat gaat doen, geen denken aan, maar hij heeft wel dat gevoel. Hij heeft die man bewonderd, maar ook onder hem geleden.

Dinsdag 9 april heb ik weer met hem afgesproken.

En zaterdag 18 april tracteer ik op een lunch.

Voor het eerst in de "Metro" (station Utrecht) met z'n vieren.

🐼 🐼 🐼 🐼 🐼 🐼

Maandag 13 april 2026

Ik zie mijn leven verdeeld over drie perioden:

1942 - 1958: **kinderjaren** tot de scheiding van mijn moeder

jeugd in de Goffert; goed op school, goed in sport; beetje verlegen, weinig cultuur, weinig maatschappelijk besef, kinderlijk maar ongeschonden

1958 - 1990: **zestiger jaren**

beetje eenzaam, onopvallend, matig student, ongelukkig in de liefde. Opleving: Heleen - Toneel - Kinderen - Weurt - NSG - Vrijdagtheater. Problematisch: verliefdheden, grote onzekerheid over professionaliteit, toenemende verwijdering met de kinderen, afscheid van het geloof, gevoelsarmoede tegenover moeder, ook tegenover vader
Steun en toeverlaat (platonisch): Hugo Claus

1990 - nu: **negentiger jaren**

Tweede, nieuwe steun: exacte wetenschap. Op gang gebracht door Wim Kayzer, *Een schitterend Ongeluk, Van de Schoonheid en de Troost*. Darwin, Hofstadter, Dennett, Oertijd
Langzaam besef van Postmoderniteit
Omslag naar computertijdperk
Bloei van het Vrijdagtheater
Problematische verhouding met broer
Groeiende politieke interesse
Langzame thuiskomst als echtgenoot
Kanker - extra jaren
Toenadering tot kinderen - langzaam gevoel van trots
Onmiskkenbare aftakeling - doofheid, evenwichtsstoornis
Gedachten aan de dood
Met Heleen: wederzijdse afhankelijkheid, steun, op elkaar gesteld.
Gevoel.

🐼 🐼 🐼 🐼 🐼 🐼

Maandag 20 april 2026

Ik had een korte, onverwachte, heftige aanvaring met Damiaan:

Op de Beukenapp, Signal, woensdag 15 april, 20 uur 20:

Lang zal Adje leven
Lang zal Adje leven
Lang zal Adje leven
in den gloriaa
in
Den
Glo
Ri
Ja
In
Den
Glo
Riiii
Jaaaa
DP
Hieperdepiep?

(Na elke regel had Damiaan op 'enter' gedrukt, zodat ik op mijn scherm 23(!) appjes zag. Ik las dit s' avonds rond tien uur. Vandaar dat ik de volgende dag reageerde)

(Wat ik niet wist was dat Damiaan 3 minuten later het volgende naar mij persoonlijk had gestuurd:

Gefeliciteerd lieve Ad
Nog heel veel fijne jaren
dat je nog mag meemaken dat NEC
drie keer op rij kampioen gaat worden)

Ik, op de Beukenapp, donderdag 16 april, rond 09:45 u:

Dag Damiaan. Toen ik die 23 appen zag, dacht ik dat het ondenkbare gebeurd was. Mijn ego zwol op. En zakte weer in: het was jij, Damiaan, maker van perfecte grappen, die als een beginnende darter zijn pijlen op mijn naam richt, erboven, eronder. Er komt een dag dat je in de roos schiet. Oprecht bedankt. Ad

Damiaan, naar mij, privé, 11:11 u:

wat n botte en getergde reactie in de groepsapp ad, meestal ga ik niet in op je beledigde buien maar dit gaat me te ver, en dan daarbij me ook nog oprecht bedanken...

het was gewoon een vrolijk liedje dat ik je tekstueel stuurde en niet een voor de zoveelste keer mislukte grap, zoals jij dat zo snedig framed. Jammer ook dat ik nog steeds nooit in de roos heb geschoten bij je. Ik lees al je geschreven memoires, bezoek je toneelstuk, heb fijne gesprekken met je, en dacht gisterenavond terwijl ik op de trein druk aan het werk was aan je verjaardag en zond daarom tekstueel dat verjaardagsliedje in.

Je realiseert je volgens mij niet hoe beledigend en zuur je bericht overkomt, en op mn persoonlijke bericht dat ik je ook nog gestuurd heb gisteren (zie boven) reageer je niet eens.

je reactie is me dus te bits, en onterecht vind ik

jammer

Ik, vrijdag 17 april, 09:05 u:

Als ik hetgeen ik schreef je hardop had voorgelezen, Damiaan, zou je niet op de gedachte zijn gekomen dat ik getergd was of in een slechte bui. Dat was niet zo. Ik was in de overtuiging dat ik goed geschreven had. Je zou ook gehoord hebben dat mijn dank oprecht was en zonder ironie. Wat ik wel wilde zeggen was dat ik mij bij 'lieve Ad' en zeker bij 'Adje' onbehagelijk voel. Daarvoor bedacht ik de metafoor van de beginnende darter. Ik begrijp nu door jou dat dat bits en beledigend kan klinken. Maar dat was zo niet bedoeld. En zeker niet zo 'op de man'. Ik vond het een kloppend beeld voor wat wij allemaal doen: naar elkaar tasten, en vaak ernaast zitten. En ik ken mezelf in deze zin: als ik je van iets had willen beschuldigen, had ik mezelf meegenomen en erbij geschreven dat mijn pijltjes soms finaal de plank missen en kletsend op de grond vallen. Nog steeds.

Damiaan, zaterdag 18 april, 10:10 u:

Mensen gooien er vaak naast, blijkt, ook wanneer ze in hun eigen beleving helemaal niet met pijlen bezig zijn. Ik heb aan weinig activiteiten een grotere hekel dan aan behagen, en darten vindt ik dan ook 'm sport van niks, nooit leuk gevonden ook.

Wat mij betreft is de zoveelste verjaardagsrel hierbij beëindigd

ik hoop dat je vanmiddag een fijne lunch met je naasten beleefd, dat alles naar volledige tevredenheid verloopt, en dat jullie daarna veel plezier beleven met

Teun

Groet
Damiaan

Tot zover. Ik had ter gelegenheid van mijn verjaardag een lunch aangeboden aan Georges en Mira in Metro City Kitchen op het Jaarbeursplein bij het Centraal Station Utrecht.

Het is nu 2 dagen later. Ik ben grotendeels bekomen van de schrik. Mira liet tijdens de lunch niets merken, maar ik vermoed dat ze op de hoogte was. Ze zei niets. Maar bij het afscheid meende ik op te merken dat ze veelbetekenend knikte toen ik haar vroeg om Damiaan mijn groeten te doen.

Was het dit allemaal waard? Het moet blijken. Maar ik denk het wel. Damiaan zal mij niet meer op dezelfde manier aanspreken. Natuurlijk was hij zich van geen kwaad bewust. Maar hij beseft dat je er dan toch naast kunt zitten. Voor mij geldt hetzelfde. Ik wilde hem niet beledigen met 'beginnende darter', maar als ik had gedaan wat ik vaker doe: mijn tekst eerst door Heleen laten lezen, dan had zij vrijwel zeker de mogelijke belediging opgemerkt.

Damiaan veronderstelde bij mij een slechte bui. Ik weet dat ik me goed voelde. Toch twijfel ik of hij niet enigszins gelijk had. Ik was op mijn jarige dag bij vlagen gedeprimeerd. Het getal 84 tikt aan. Een dag eerder was Sonja Barend gestorven: 86. Over 2 jaar! Dat kan dus. Het bezoek aan het Canisius College had mij ook melancholisch gemaakt. Die stenen treden naar de ingang. Die zware eikenhouten deuren. Die hal met de glimmende zuilen. Dat hoge glas-in-loodraam met die felle kleuren. Alles nog precies zoals toen. En al de rest afgebroken, of door anderen in bezit genomen, geen Jezuïet te bekennen. Het bekende tegelijk vervreemd. (Zoals mijn moeder, die ik na al die jaren terugzag.)

En dan mijn dagelijks getob met mijn evenwicht, draaierigheid, zware benen.

Was ik niet toch in een slechte bui?

Had ik toch niet mijn verdriet omgezet in woede?

Misschien.

Ik ben gewaarschuwd: de buitenwereld wil wel *even* meegaan met je verdriet, en je je woede vergeven, maar kort. Anders laten ze je in je sop gaar koken.

🐼 🐼 🐼 🐼 🐼 🐼

Donderdag 23 april 2026

Tijdens de lunch kreeg ik onverwacht van Mira een boek.

(Zij wilde mij eerder het postuum uitgegeven boek van Claus over zijn verhouding met Silvia Kristel geven, maar dat ging niet door omdat de Winteravond-groep mij dat al had cadeau gedaan.) (Blij toe, ik weet nog steeds niet of ik mijn korte tijd nog moet besteden aan het neuzen - zo voelt het - in andermans affaires, in dagboekfragmenten die niet voor publiciteit bedoeld waren.)

Het boek draagt als titel *Absolute democratie. Kroniek van een aangekondigde afrekening*, geschreven door Ilja Leonard Pfeijffer. 2026. Fonkelnieuw. Het is “een kroniek en een analyse”. Ik was zo stom om te zeggen dat verschillende schrijvers al met analyses bezig waren, (ik dacht aan Tom-Jan Meeus, Hubert Smeets in de NRC) maar dat het frustrerende was dat niemand - en ook ikzelf niet - wist wat eraan te doen was. Wat doe je tegenover mensen die opzettelijk buiten de regels gaan?

Mira zei dat ik het niet hoefde te lezen, en dat ze het boek ook voor zichzelf gekocht had. Ik zei: ik ga het lezen.

Drie dagen later. Ik heb het uit. Ongewoon snel voor mijn doen. Ik heb Mira al geschreven dat het ‘t enige beste boek is dat ze me kon geven. Dat het diep verontrustend is. Een aanslag op je nachtrust. Dat iedereen het moest lezen. En snel.

Het is een bundeling van 50 twee-wekelijkse artikelen, die Pfeijffer tussen 6 januari 2024 en 13 december 2025 schreef voor het Belgische links-liberale Nederlandstalige dagblad *De Morgen*. De manier waarop hij de dreiging van de teloorgang van de Westerse democratie en van de onherroepelijke klimaatverandering aantoont is verbijsterend.

De onwil aan alle kanten om het gevaar te zien maakt alles zo hopeloos.

Mijn kinderen!

Hoe tegen hen spreken?

In zijn laatste artikel geeft Pfeijffer wel degelijk aan wat er moet gebeuren.

Maar zal het nog op tijd zijn?

Er is geen keus.

Blijven hopen.

Handelen waar het kan.

🐼 🐼 🐼 🐼 🐼 🐼

Zondag 3 mei 2026

Het is vandaag op de kop af 4 jaar geleden dat ik de positieve uitslag te horen kreeg van de scan, die uitwees dat alle kankercellen in remissie waren, en het is tegelijk in

deze dagen dat ik me zorgen maak over de gezondheid van Heleen.

Twee weken geleden begon zij te hoesten.
Ze voelde zich moe. Meer dan normaal. Ze kreeg koorts.
Een paar dagen later viel ze.
Ik hoorde het.
Ze lag languit vóór de deur van de hal.
Ze bleef liggen.
Was niet bewusteloos, maar deed geen poging om op te staan.
Ik probeerde of ik haar kon doen zitten.
Ze liet het gebeuren, maar was loodzwaar.
Ik kreeg haar niet overeind.
Wat te doen? Ze kon daar niet blijven liggen.
Ik hield haar onder de oksels en sleepte haar naar het bed.
Het lukte mij om haar bovenlijf op het bed te krijgen.
Ze ontspande.
Kwam meer bij zinnen.
Ging met hulp zitten op de stoel.
Wilde naar de wc.
Kon weer lopen, maar had flink pijn aan haar onderrug.
Op de wc bleek dat ze in haar broek had gepoept.
Heb haar kleren schoongemaakt, in de wasmand gedaan.
De rest deed ze zelf.

De volgende dag belde ze de huisartsenpost.
Toen ik terugkwam met Teun, waren ze met haar bezig.
Ik hoorde de arts zeggen: "Wilt u antibiotica, of liever niet? U mag het zeggen."
Ik vroeg me af waarom ze dat aan Heleen overliet.
Heleen koos voor het medicijn.
Ik kon het meteen ophalen bij de Radboud.
Twintig pillen. Drie per dag. Ze moest de kuur helemaal afmaken.
De koorts zakte. Maar bleef schommelen, rond de 37 graden.
Nu twee dagen zonder de pillen.
De temperatuur loopt weer op.
Dit is verontrustend.

Afgelopen donderdag fietste ik naar Dorus in Cuijk. We zaten in de tuin. Mirjam kwam erbij. Vertelde langs haar neus weg over een onlangs gestorven familielid. Keelpijn. Longontsteking. Antibioticum-kuur. Hielp niet. Vocht achter de longen. Tweede antibioticum-kuur. Vergeefs. Bacterie resistent. Dood. Ik heb niets gezegd.

Sta op alarm.

Heleen is 81. Gebruikt bloedverdunners, medicijnen tegen de cholesterol.

Ze vecht voor haar conditie, gaat elke morgen naar de 'fitness'.

Ze loopt langzaam. Is 's avonds moe, slaapt op de bank.

Haar hart is niet sterk.

Die antibiotica-pillen doden de bacillen, maar ook het eigen afweersysteem. Als tijdens de kuur niet alle bacillen dood zijn, moet het afweersysteem het overnemen, maar *kán* het dat nog?

Het is nu middag. Ze ging een uurtje slapen op de bank.

Morgenvroeg belt zij haar huisarts.

Ze *weet* dat ze in gevaar is.

Ik ben stil.

Ik heb met haar te doen.

Ik heb mijn handen vrij.

Ik ben bij haar.

- - - - -

Het is 20.24 u.

Heleen is naar bed gegaan. Gedeprimeerd.

Steeds hoopte ze dat de temperatuur zou zakken.

Maar het bleef 37.8

Ik heb toch maar even naar het 8-uur journaal gekeken.

Geschiedenisleraren constateren dat leerlingen nep-beelden zien over de Holocaust, die met AI gemaakt zijn. In het kamp staan gevangenen in het gelid. Vóór hen danst een jong meisje. De boodschap: het viel allemaal best mee. Zo erg was het niet.

Op het Copacabana-strand bij Rio de Janeiro is een miljoenen-menigte samengestroomd om hun mega-ster Shakira te zien. Trotse Latino's die uit hun dak gaan.

Ik kan het niet meer zien.

Ik ben al zo treurig.

Achter mij ligt Heleen.

Ze heeft haar kleren over de leuning van haar stoel aan tafel gelegd.

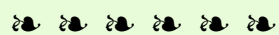

Dat doet ze anders nooit. Ze legt ze anders altijd op haar kamer, op haar bank.

Ervóór op de grond staan haar schoenen naast elkaar.
Dwars er overheen haar kousen, netjes op elkaar.

Er gaat een golf van ontroering en verdriet
door mij heen.

Dinsdag 5 mei 2026

Het is niet voor het eerst.

Het is niet voor het eerst dat ik de dood zie naderen, ik zie totaal geen uitweg meer, en dan ineens is hij weg, zomaar, uit het zicht.

Gisterenmorgen samen naar de dokter, bedrukt.

Onderzoek van de longen: niets aan de hand.

Temperatuur: 36.2. Hè? 36.2? En wij maten telkens tussen 36.8 en 37.8 ! De dokter en wij gebruiken precies hetzelfde digitale apparaat! Je stopt het in het oor.

Is dat zó onnauwkeurig?

Bloeddruk: erg hoog. (120).

Dokter stuurt ons naar cardiologie (CWZ) voor hartfilmpje. Uitslag in envelop. Terug naar dokter. Deze ziet dat één hartkamer minder krachtig pompt. Geen reden tot actie.

We staan weer buiten. Stomverbaasd. Opgelucht. Moe.

Ik zeg: we pakken de auto naar Parijs.

(‘s middags sliepen we allebei minstens een uur lang.)

Vandaag pakt Heleen de draad weer op. Voorzichtig nog. Naar de fitness. Naar de apotheek. Ze is fysiek en mentaal een dikke week ‘af’ geweest. Ze heeft het gevoel dat ze weer mee mag doen. Haar angst is geweest dat een tweede antibiotica-kuur nodig was. Ik weet niet of ze wist: en daarna?

Als Mirjam mij haar verhaaltje niet had verteld ...

Als de thermometer ook bij ons 36.2 had aangewezen ...

🐼 🐼 🐼 🐼 🐼 🐼

Woensdag 13 mei 2026

Heleen herstelt langzaam. Gauw moe. Ongerustheid blijft. Ze twijfelt aan haar dieet. Is het niet te streng? Ze heeft een controle-afspraken op 9 en 11 juni. Maandag besloot ze plotseling om niet langer te wachten met bloedprikken. Het formulier met verwijzing had ze immers al. We konden terecht in de Tarwestraat. Erheen met de bus. Twee ouwen-van-dagen in de bus. Brr.

Nu wachten op de uitslag. Brr.

Ondertussen tob ik ook met mijn lichaam. Vooral een pijnlijk spiertje in de

rechterknie baart mij zorgen. Als ik niet meer zou kunnen lopen ...

Gisteren deed ik weer eens mee met Nederland in Beweging. Het resultaat was dat ik de hele verdere dag last had van dolheid. Die bejaardenoefeningen, waar ik vroeger zo op neerkeek! Nu maken ze me dol. Het enige wat ik zou kunnen doen is de pauzeknop indrukken en elke oefening rustig doen, alsof het yoga is.

Minder ver lopen. Maar vaker op een dag.

Wat moet ik tegen Mariska zeggen bij de jaarlijkse controle op 9 juni? Dat het probleem met mijn evenwicht erger is geworden. Dat mijn slijmbeurzen waarschijnlijk te droog zijn, waardoor elk ogenblik blessures ontstaan.

Dat ik niet weet of artrose soms meespeelt.

Waarschijnlijk en dat hoop ik valt het allemaal onder ouderdomskwalen.

Wat ik wel goed vind van mezelf is dat ik sinds 2 mei weer kook. Maar nog steeds bedenkt Heleen de boodschappen en de menus. Vanavond kapucijners, bloemkool en groenteballetjes met tomatenpuree.

Ik lees, voor de tweede keer Hugo Claus, *Minnaar tegen elke prijs*, met een mengsel van weerzin en weetgierigheid. Hoe komt het dat Claus zo lang doorgaat met die verhouding die al snel zo kansloos blijkt?

Omwille van het begin, dat zo daverend was?

Ja, daarom.

Het was tegen beter weten in.
Tot aan de uitputting.
Van beiden.

Marianne Letscher heeft waarschijnlijk tóch gelijk als ze ON (Ongehoord Nederland) niet wil uitsluiten van de Publieke Omroep. Veel stemmen gaan op om dat wél te doen, vooral vanuit journalistieke hoek, uit ergernis over het ver ondermaatse peil. Maar ondermaats presteren is niet strafbaar, redeneert zij, wetend dat ON zeker naar de rechter stapt.

Het probleem blijft telkens opnieuw: wat doe je tegen mensen die regels overtreden? Regels zijn geen wetten.

Ooit, in de 60er jaren, overtraden wij ook de regels. De seksuele normen waren verstikkend en moesten doorbroken worden. Seksuele revolutie was de kreet. Die vonden wij gerechtvaardigd.

ON volgt heel zeker dezelfde redenering, maar dan binnen het domein van de nieuwsgaring.

Of is er een verschil?

Ja, wel degelijk. Seksuele vrijheid bracht veel goeds, naast veel ellende. De belabberde journalistiek van ON brengt enorme verwarring doordat de feiten niet meer vaststaan. ON kweekt een labyrint van meningen, waaruit geen weg is.

Er is geen opbouw.

Maar strafbaar is dit niet.

Wat doen we tegen de domme goedgelovigheid?

Wat doen we tegen het geloof dat het vroeger allemaal beter was?

Wat doen we tegen hen die verdienen aan het pampere van bekrompenheid?

Kinderen kun je iets verbieden.

Volwassenen enkel wat al te schadelijk is voor derden.

Maar kúnnen we nog iets verbieden? Als verboden *massaal* worden overtreden?

Is de geest niet al te ver uit de fles?

Als we er nog goed van af komen, dan niet zonder kleerscheuren.

Hoe eenvoudig is destructie?

Zondag werd de wedstrijd NAC - Heerenveen tot tweemaal toe gestaakt. Er was vuurwerk op het veld gegooid. De daders hadden hun gezicht bedekt. NAC was al gedegradeerd, maar stond vlak vóór het eind met 2 - 0 voor. Ineens vuurwerk, veel rook. Scheidsrechter staakte de wedstrijd. Hervatte hem na een kwartier. Enkele minuten later opnieuw vuurwerk. Scheidsrechter maakte eer definitief een eind aan. Een flink deel van de toeschouwers schreeuwde en floot naar de raddraaiers. Maar effect had dat niet.

Een klein groepje maakte een eind aan de lol van een heel voetbalstadion vol publiek. Het kleine groepje smaakte het genoeg dat ook de bestormers van het Capitool genoten, onder instigatie van Trump. Ze sloegen alles kort en klein. De hele wereld was getuige.

Velen ruiken hun kans.

Velen zien met angst en beven naar wat komen gaat.

Wat *doen* we?

🐼 🐼 🐼 🐼 🐼 🐼